

7. Regionální spolupráce

7.1. Mikroregiony

Na území Plzeňského kraje má sídlo celkem 40 mikroregionů, jmenovitě se jedná Běleč, Bělská skupina, Borovsko, Borsko, Centrální Šumava, Sdružení obcí Český les, Dolní Střela, Svazek Domažlicko (dřívější název Střed), Horní Berounka povodí Klabavy, Hracholusky, Chodská liga, Sdružení obcí Kdyňska, Mikroregion Konstantinskolázeňsko, Kralovicko, Lučina – sdružení obcí, Manětínsko – nečinský mikroregion, Měčínsko, Mikroregion Mirošovsko, Mikroregion Nepomucko, Plánicko, Pohoří, Pošumaví, Prácheňsko, Mikroregion Přešticko, Mikroregion Radbuza, Radina, Mikroregion Radnicko, Mikroregion Radyně, Mikroregion Plzeňské západní rozvojové zóny, Sdružení obcí Na povodí Hradištského potoka, Sedmihorí – Valcha, Slavník, Střední Pošumaví, Stříbrský region, Šumava – západ, Úhlava, Úlišťe, Úslava, Zbirožsko a Sdružení obcí Sušicka. Další dva, Regionální sdružení Šumava a Mariánskolázeňsko, zde sídlo nemají, ale obce Plzeňského kraje jsou jejich členy. Mikroregiony byly na území kraje zakládány postupně již od roku 1992. K tomuto roku se datuje založení Regionálního sdružení Šumava a Svazek Domažlicko – dřívější název Střed.

Převážná část mikroregionů má právní formu dobrovolného svazku obcí. Evidována jsou však i zájmová sdružení právnických osob. V některých případech se vyskytuje i jiná forma, případně mikroregiony, které fungují bez jakéhokoli právního ustavení. Výrazný podíl mikroregionů nyní zpracovává aktuální rozvojový dokument pro svoje území, nebo takový dokument pořizuje. Mikroregiony vznikající v poslední době mají stále častěji komplexní charakter a jsou zaměřeny na komplexní rozvoj.

Dle předmětu činnosti a zpracovávaného rozvojového dokumentu lze mikroregiony Plzeňského kraje základně rozlišit na zaměřené na sociálně – ekonomický rozvoj, dopravní, energetický generel, cestovní ruch a komplexní rozvoj.

7.2. Euroregiony

Území Plzeňského kraje zahrnuje dva euroregiony, Egrensis a Šumava.

7.2.1. Euroregion Egrensis

Hranice Euroregionu Egrensis jsou určeny trojmezím Bavorska, Vogtlandska/Západního Krušnohoří a Čech – konkrétně všech okresů Karlovarského kraje a okresu Tachov v kraji Plzeňském. Na českém území představuje Euroregion Egrensis dobrovolné sdružení obcí a měst nebo jejich sdružení na území orientačně vymezeném okresy Karlovy Vary, Plzeň-sever, Sokolov, Cheb, Tachov. Nejvyšším orgánem sdružení je valná hromada, jejíž zasedání se koná nejméně dvakrát ročně. Mezi zasedáními valné hromady je výkonným orgánem Euregia Egrensis rada, která garantuje odbornou činnost sdružení, v čele s předsedou. Poradním orgánem rady jsou pracovní skupiny. Základní pracovní skupiny jsou ustaveny pro následující činnosti:

- hospodářství, dopravu a trh práce
- cestovní ruch, lázeňství a turistiku
- vzdělávání, kulturu a sport
- zemědělství, ochranu a tvorbu životního prostředí.

Pro administrativní úkoly spojené s činností orgánů sdružení Euregia Egrensis včetně tiskové a informační služby, pokladní agendy zřídila Rada sdružení sekretariát.

Cílem sdružení je všestranně působit ve prospěch prohloubení a rozvíjení přátelských vztahů nejen v rámci západočeského regionu, ale také mezi ČR a SRN. K naplnění tohoto cíle se sdružení zaměřuje především na iniciování a podporu všech forem spolupráce mezi městy, obcemi, institucemi, organizacemi i jednotlivci v příhraničním regionu trojmezí Čech, Bavorska a Saska/Durynska.

7.2.2. Euroregion Šumava

Založení Euroregionu Šumava bylo iniciováno zejména snahami po porozumění mezi třemi sousedícími národy a navázání spolupráce v místech, která po čtyřicet let protínala "Železná opona". Zájmové sdružení Euroregion Šumava - Jihozápadní Čechy vzniklo v Českém Krumlově v roce 1993, jako dobrovolné sdružení měst, obcí a dalších právnických osob okresů Český Krumlov, Prachatice, Klatovy a Domažlice. Založení bylo vedeno hlavní myšlenkou, že region Šumava představuje svými přírodními, hospodářskými, kulturními a sociálními podmínkami specifickou oblast. Obdobná specifika mají i příhraniční oblasti v sousedních zemích, tj. Bavorský les v SRN a Mühlviertel v Rakousku. Euroregion Šumava je programově i účelově zaměřený na mezinárodní spolupráci s městy, obcemi a vyššími správními celky pohraničních regionů Dolního Bavorska a Horního Rakouska. Euroregion Šumava se postupně stává garantem zachování a zlepšení přirozených životních podmínek celé oblasti rozvoje hospodářství, posílení vzájemné spolupráce a koordinace činnosti s dalšími regiony, výstavby infrastruktury přesahující společné hranice regionů, zařazení regionu do aktivit Evropské Unie. Činnost sdružení by měla vést k prosazování názorů a zájmů obcí a měst v daném regionu, které odpovídají vývojovým trendům oblasti.

Hlavním cílem představitelů Euroregionu Šumava je vytvořit ze všech tří sekcí Euroregionu jeden společný celek, který bude mít svou právní subjektivitu a v němž budou vzájemně komunikovat jak česká, tak bavorská a hornorakouská strana Euroregionu. Tyto sekce komunikují již nyní a jejich spolupráce je na dobré úrovni, ale snahou je tuto komunikaci ještě více prohloubit a tím ještě lépe vzájemně propojit všechny části Euroregionu. Sídlo české části a sekretariát české části euroregionu je v Klatovech. V čele je předsednictvo. Nejvyšším usnášejícím se orgánem je trilaterální schůze euroregionu, ve které jsou zastoupeny výbory všech tří partnerských stran. Schůze euroregionu se konají postupně v jedné ze tří zemí a stanoví základní linii pro přeshraniční spolupráci.

7.3. Vnější vztahy

Jedním z hlavních důrazů a základů činnosti euroregionů je podpora všech forem spolupráce mezi městy, obcemi, institucemi i organizacemi v příhraniční oblasti, tj. trojmezí Čech, Bavorska a Saska/Duryňska v případě euroregionu Egrensis a Čech, Bavorského lesa v SRN a Mühlviertel v Rakousku v případě euroregionu Šumava.

7.3.1. Vnější vztahy euroregionu Egrensis

K základním dlouhodobým přeshraničním aktivitám a projektům Euroregionu Egrensis se řadí níže uvedené:

Dálková cyklistická trasa po oblasti EUREGIA EGRENSIS

Jako nový impuls pro turismus v trojúhelníku Bavorsko - Čechy - Sasko/Duryňsko, jehož úkolem je ochrana životního prostředí, koncipovalo EUREGIO EGRENSIS přeshraniční cyklistickou stezku, která vede oblastí EUREGIA EGRENSIS. "Dálková cyklistická stezka EUREGIA EGRENSIS" je turistická stezka pro cyklisty o délce přes 500 km oblastmi Saska, Duryňska, Bavorska a České republiky. Je označena logem EUREGIA EGRENSIS a je možné ji individuálně přizpůsobit, popř. i rozdělit na kratší úseky. Každý cyklista se může tedy sám rozhodnout, zda si chce projet celou trasu nebo jen její úsek.

Při realizaci projektu "Dálková cyklistická trasa" se využívaly zkušenosti externích odborníků a partnerů. Za zpracování a vytyčení trasy a konceptu označení byl zodpovědný Německý cyklistický klub, který úzce spolupracoval s okresy a městy, kterými trasa probíhá. Označení trasy provedly jednotlivé okresy. Hlavními tematickými body dálkové cyklistické trasy EUREGIA EGRENSIS jsou "Lázeňská místa a města" a "Hornictví". Oblast EUREGIO EGRENSIS je takto z historického ale i ze současného hlediska ideálně propojena. Úzká spolupráce lázeňských měst a léčebných míst je cílem EUREGIA EGRENSIS a vztahuje se na návrh projektu "Přeshraniční koncept rozvoje pro trojúhelník zemí Bavorsko-Čechy-Sasko". Oficiální otevření dálkové trasy EUREGIA EGRENSIS proběhlo v červenci roku 2000.

Bavorsko-český výměnný školní rok

Projekt "Bavorsko-český výměnný školní rok EUREGIA EGRENSIS" má ještě intenzivněji periodicitu než je tomu u krátkodobých setkání podporovat oboustranné poznání a porozumění mezi obyvateli v příhraničních regionech.

Poprvé se výměnný školní rok EUREGIA EGRENSIS konal v roce 1996/97. Od té doby strávilo více než 150 českých žáků a žákyní celý rok nebo půl rok na bavorských gymnáziích. Vedle zlepšení jazykových schopností chce tento projekt EUREGIA EGRENSIS umožnit českým žákům nahlédnout do kultury, hospodářství, historie a všedního dne německého souseda. Tímto přispívá výměnný školní rok EUREGIA EGRENSIS k porozumění a k odstranění předsudků mezi českým a německým národem a poskytuje možnost si bezprostředně udělat reálný a diferencovaný obraz o životě v Německu. Výměnného školního roku se mohou zúčastnit čeští žáci z 10. až z 12. ročníku.

Žáci jsou do školních tříd zcela integrováni, to znamená, že navštěvují každodenní vyučování. Většinou nabízejí školy těmto výměnným žákům hodiny němčiny a zeměpisu mimo školní vyučování, vítaná je i jejich účast na různých školních i mimoškolních akcích a exkurzích. Žáci jsou ubytováni u hostujících rodin, částečně také v internátech. Samozřejmě, že rodinné prostředí je vhodnější ke zprostředkování německého každodenního života. Pobyt v sousední zemi je nabízen nejen českým žákům, také pro německé žáky z bavorské části EUREGIA EGRENSIS existuje možnost stát se hostujícím žákem na české škole. Jedná se o dvoutýdenní pobyty, ale samozřejmě jsou možné i pobyty dlouhodobější - až roční.

Letní tábor pro mládež

Letní tábor pro mládež je jedním z prvních projektů, který vznikl hned po založení EUREGIA EGRENSIS. Mládež od 12-ti do 16-ti let z bavorské, sasko-durynské a české části EUREGIA EGRENSIS prožije společný týden v době letních prázdnin. Od roku 1992 se letní tábor pro mládež organizuje střídavě v jedné ze tří částí EUREGIA EGRENSIS.

V letním táboře mládeže jsou nabízeny nejrozličnější aktivity: Na programu jsou sportovní, kulturní a další zajímavé akce, mimo jiné také prohlídky měst a zajímavých míst, společné večery u táboráků, diskotéky, koupání, horolezectví a další činnosti v přírodě i v místnosti. Samozřejmě zůstává i dostatek času na vzájemné poznání a odpočinek.

Vysokoškolský stipendijní program pro české studenty

Z podnětu EUREGIA EGRENSIS - pracovního sdružení v Bavorsku - vznikl stipendijní program - ve spolupráci s univerzitou v Bayreuthu. Cílem projektu je zvýšení počtu českých studentů na bavorských vysokých školách v příhraničních oblastech s Českou republikou a oživení vědeckého dialogu mezi oběma zeměmi.

Vysokoškolský stipendijní program nabízí českým studentům celkem 20 ročních stipendií na zúčastněných severo- a východobavorských vysokých školách s délkou pobytu dvou semestrů (tedy 10-ti měsíců) a s výší stipendia 500 eur měsíčně. Studenti si mohou vybrat mezi všemi studijními obory, které jsou bavorskými univerzitami a vysokými školami nabízeny. Předpokladem pro získání stipendia je úspěšné absolvování nejméně dvou let na jakékoliv vysoké škole nebo univerzitě v České republice. Plánování projektu a možnosti jeho realizace byly společně projednány s partnerskou vysokou školou koordinační univerzity v Bayreuthu - se Západočeskou univerzitou v Plzni, a s EUREGIEM EGRENSIS - pracovním sdružením v Bavorsku.

Udělování cen EUREGIA EGRENSIS

Každý rok uděluje EUREGIO EGRENSIS společně s redakcí Frankenpost dvě ceny. Cílem jedné z nich je vyznamenat osobnosti, které se záslužným způsobem podílely na rozvoji EUREGIA EGRENSIS a angažovaly se v přeshraniční spolupráci. Kromě této ceny je udělována zvláštní cena za nadprůměrný vědecký výkon v oblasti přeshraniční spolupráce. Obě ceny by měly být výzvou k další iniciativě v této oblasti.

7.3.2. Vnější vztahy euroregionu Šumava

V Euroregionu Šumava byly realizované následující projekty:

- 10. výročí přeshraniční spolupráce
- Turnaj v sálové kopané "O pohár Euroregionu Šumava".
- Dále je naplánován projekt: Euroregion Šumava - most přes hranice.
- 10. výročí přeshraniční spolupráce

Jednalo se o mezinárodní konferenci pořádanou u příležitosti 10. výročí založení Euroregionu Šumava. V místě založení Euroregionu - tj. v Českém Krumlově, došlo k setkání všech 3 předsednictev Euregia (česká, německá a rakouská strana). Konference měla za úkol zhodnotit nejen celé období činnosti, ale také výhled do budoucnosti a vytvořit společnou rezoluci k budoucí společné činnosti všech 3 sekcí Euregia. Českou částí byl vydán informační materiál "10 let přeshraniční spolupráce" se zajímavostmi a informacemi o společné činnosti všech částí Euregia.

Turnaj v sálové kopané "O pohár Euroregionu Šumava"

Jednalo se o šestý ročník dvoudenního turnaje v malé kopané o pohár Euroregionu Šumava, který proběhl na přelomu ledna a února 2004 v Klatovech. Cílem projektu je vzájemné seznámení mládeže ze tří různých zemí světa. Mladí lidé poznají jeden druhého, seznámí se s životem mladých lidí v cizí zemi, získají nové kontakty a přátelství, procvičí se v cizím jazyce a obohatí se o spoustu zážitků.

Euroregion Šumava - most přes hranice

Projekt "Euroregion Šumava - most přes hranice" představí desetiletou historii Euroregionu Šumava. Filmový dokument mapuje navázané česko-německé partnerské vztahy, významné akce s přeshraničním dopadem, financované z programu Phare, a další aktivity, které budou charakterizovat euroregion jako integrované území, jež je připraveno na vstup do Evropské unie. Projekt je zaměřen jak na obyvatele Šumavy a Bavorského lesa, tak na jejich návštěvníky. Prostřednictvím televizního vysílání budou s dosaženými výsledky v uplynulém desetiletí seznámeni i obyvatelé mimo území euroregionu. Hlavními činnostmi projektu budou terénní práce, sběr dat, natáčení, režijní práce, zpracování obrazu a zvuku, překlady komentářů, projekce a distribuce hotového díla.

Projekt vychází z myšlenky, že nejlepší perspektivou rozvoje je spolupráce a překonávání vzájemných bariér mezi lidmi. Výsledné vyznění filmového dokumentu zanechá v divákovi dojem, že Šumava je místem, kam by se chtěl podívat nebo kam by chtěl investovat, a tím pozitivně ovlivní další možnosti ekonomického rozvoje tohoto území.